

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ
Тернопільської області
Р-3567 1
Опис 1
Справа 5
6

Архів з бідою
Гортківсько-Бережанська округа ОЗУ

ПАПКА

для 5

паперів

Судово-слідчий огляд по [Бережанському
районному ОЗУ] за епішокар 1945 р.
Машинки

Українські документи: 10 штук 1945р.
Рієвські документи: 1
Рієвські архіви: 4
Збірники: машинки

_____ 20 _____ р.

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ 6
Тернопільської області
Р-3567 1
Опис 1
Справа 5

за м. листопад 1945 р.

Більшовики:

1. А д м і н і с т р а ц і я.

В персональному складі більшовицької адміністрації по районах змін немає ніяких. Незмінним порядком проводять також свою роботу. Ще тижня по районах відбувається нарада голів сільрад, "сесія" на котрій детально обговорюється цілотижневий план праці. Хоч плани ці виконуються в 30 - 40%. На кожні сесії голова райоку наказує та заохочує голів сільрад, помагати органам НКВД винищувати ворогів народу "бандьорів", щоб позбувшись їх народ міг спокійно сповняти свої обовязки супроти держави.

На першому плані стоїть тепер справа виборів. Наказують скоріше виготовляти виборчі листи, намітити виборчий комітет, та зорганізувати по селах т.зв. "червоні кутки" на яких сільські агітатори вясуювалиб населенню "положення про вибори", та вивчалиб сталінську конституцію. З погресами наказують голівам сільрад, викінчувати здачу всіх предлогів, незалишарчи в незвикенній здачі ні одного кг. за сте процентове незвикенання хлібздачі, карали і каравць тюрмер, ліквідацієв майна а навіть і підпалами госп. будиноків.

2. Н К В Д - Н К Г В.

Головний цілюв цих двох організацій є побервати наш рух, і де цього вендекладать всіх зусиль. Де "Розробки" заангажують коге пепала Учительок східнячок, [почасті і місцевих] всіх урядовців котрі лиш тільки марть де діла змаредом, звільняють в Дембаса цих "обробляють в Київ, і звіти пускають готового вже сексета, скличков до НКГВ в його районі старавься заангажувати також демобілізованих в Ч.А. та їх зобовязується мало.

Загальних облав при помчі "рубашки", в цьому місяці небуло.

Районовий участок НКВД, робив "своки" днем та нічю, на всьпанні госп-дартства, де перебувають підпільники, і при цьому мали де які успіхи. Робили також богате засідок, під селами, в селах, та повспаних "бандерезских" дерегах, та при цьому успіхів немали ніяких.

Начальники цих організацій не завзяті вороги нашого руху, а також українського народу, свісіє сповняють свої обовязки, звиварчи де цього всіх метод. Щоб виказати свою індіятиву, вивідати та зробити щось самому, та зробити десь самому, і за це здобути ордер, такий начальник НКГВ, по терені шляється з одним чи двома стрибками в цивільних одягах. Прим. Зварігін, козішчина. В поведінці з арештованими на слідстві, -деспоте.

Останньо арештували деяких учинців середніх шкіл [Бережний] і доказувачи їм їхні провини супроти радянського союзу, препунували вибрати або кару за свої провини, або тасму співпраць з НКГВ, та охочихна це друге, ненайшли.

З відповідними вказівками [повспанах] вискидали провокаційні групи зорганізовані зі стрибків, та і тут немали жодних успіхів. Станиці стрибків ще повтверені по терені, більшості звикідевані. Прим. в Бережанському р-ні, було 8 станиць стрибків, а зараз всі розбиті та розбрені. Тепер тут сидять ще декуди сорійки, та вже бже зброї, а привозять їм зброю НКВД тоді як бере їх десь на роботу, опісьля відберас знов. В зостинцькому вищене одну, ще в чотирі. Страти спричинені більшовиками в терені такі:

вбитих	арештованих	вищених госп.	спалених госп.
8	19	17	4

3. Г о с п о д а р с т в о.

В сільське господарській ділянці більшовики не проявляють себе зовсім. Всіляки завземвідділи зоотехніки та агрономи, не дають ніяких доручень сільським агрономам, хочби фіктивно, так як це був попередньо. Місто дбати про поліпшення сільських господарств, вони нищать їх. Приміром в цьому місяці знищено в терені 28 господарств, [марчи до цього ріжні причини]. За те що селяни не дають себе намовити перейти добровільно в колгосп, тому на селян накладають всілякі драчі, і хочуть довести до цього щоб по часові безвихідне становище, саме змусило селянина перейти в колгосп.

Три колгоспи ще є zorganizовані з переселенців, на ґрунті евакуованих поляків | Таурів, Вікторівка, Будилів, Козівський р-н, немає господарського геренаменту, ні незагосподаровані. Озимини по наложеному плані, засіяно тільки 40%.

Т о р г і в л я котра сконцентрована в кооперації, провадиться далше спекулятивним способом, сильно використовувачи населення. Товарів котрі попередно в мінімальній кількості появлялися в сільських кооперативах, нема тепер зовсім.

П р о м и с л, це один тартак в Потуторах | Березанщина, котрий zatrudнює 80 робітників, спирт-завод у Вишнівчику | стрипа | де працює 30 робітників, та вапнярка в Шепанові | Курівщина | де працює 25 осіб.

Крім цього в кожному районі є шевський і кравський артілі.

4. П р о п а г а н д а.

Зараз головним завданням більшовицької пропаганди, підготувляти українське громадянство до виборів у верховну раду УРСР. Цій справі присвячують великі статті в районних і всіх інших газетах.

На сесіях голів сіль-рад, та спеціальних мітингах присвячених виборам по селах, більшовики стараться пояснити Укр. громадянству про ціль і konieczність виборів. Перекопати укр. громадянство про найдемократичніший закон "на праве зібрувчі голосування в УРСР. За здалегіть повідомляють на селення про те що бандьори будуть стараться перескаджати в голосуванні, та пояснюють який це страшний злочин сепроти українського народу. Знаючи що їхне слово немає сили щоб наставити населення сепроти нас, -а щоб нас скомпромітувати, роблять це втої спосіб: Висилають в терен стрибків котрі на адресу партизан вночі рабують господарів, забираючи все що тільки є під руками. Під час рабування стараться наслідувати партизан, розмовляючи на різні організаційні теми. Такий випадок було кільканадцять в Березанщині.

На мітингах говорять що бандьори продають тепер Україну Америці. Говорять що знають що тут кожний мушина від 14 років готує проте них гвинтовку, і як що нестихне "бандеровщина" то вони визвуть всю молодь і мушин в середньому віці на всхід.

5. Ш к і л ь н и ц т в о.

У всіх середніх школах навчання ведуть як і попередньо.

З початком шкільного року, учнів в середніх школах збільшилося.

Перевиховання моді на що наростає в середніх школах звертає спеціальну увагу, немає ніякого значення.

Між шкільною мелодією появляється наша література, котру вона залюбки читає. Час від часу один примірник спризентуєть котремусь з професорів, котрий він несподівано знаходить в кишені свого плаща.

Всі початкові школи в терені дістали доповнення учительського складу з учительок східнячок. Останньо на всі три райони прибуло їх околе 40.

Внавчанні початкових школах, головну увагу звертають на навчання російської історії, шкільна дитвора не захоплюється радянським нічим.

На перервах співає пісень котрі навчилися від Укр. певстанців, котрих залюбки слухають учительки східнячки.-

6. Пресвіта.

Кубів ні читальні, по селах не має нігде, ні не ведеться ніяка пресвітня робота. За те куб є в кожному районі, в котрім пресвітня робота проводиться також дуже слабо, те за те ще неділі відбувають забави і танці. Окрім цього є ще кіно, в котрому деколи висвітлюють якісь фільми.

7. Інтелегенція. Сільську інтелегенцію становлять священники і учительство, в склад якого входить багато учительок східнячок, та цих багато немає ще повної учительської практики, а також слабо політично вироблені. Священники хоч і вірять в нашу бородьбу, між населенням не проявляють себе взагалі. Тих же були дечим замітні між населенням більшовики внарештували.

ті же залишилися, уважають на авторитет греко-католицької церкви серед населенням, на православіє не переходять.

Де котрі згодилися навіть ще окрім своїх священничих обов'язків, ходити до державної роботи. Котів, Березанщина, священник ходить на тартак щоб лиш тільки правити в церкві не по православному. Другі з цієї причини пішли на свідську роботу взагалі.

Учительство місцеве, в більшості вірять в нашу бородьбу, закупаються нею, та в деякій мірі проявляє себе в ній.

Учительство зі східних областей, час від часу стрічається з нашими, людьми цікавиться нашою бородьбою, старається все більше пізнати її, залюбки читає нашу літературу, та любить на ці теми розводити широкі дискусії.

міська інтелегенція, (мищі урядники, учителі, професори), відокремлена від нас взагалі, живе в більшовицькому середовищі, і з нашою бородьбою немає змоги зацікавитися, хоч в деякій мірі цікавиться нею, більшовиків несподівано не має нагаду бачити розкішне життя урядовців - партійних а сама живе в матеріальних недостатках.

8. Служба здоров'я.

по шпиталях котрі є по районах, над хворими нема доброї лікарської опіки, бракує медикаментів, а харчів немає взагалі.

Осередки здоров'я котрі подеколи потворені по терені, станом здоров'я населення не цікавляться се з браку засобів до цього, знають що його не підшлять.

9. Суспільна опіка.

В останньому місяці з тих же попередньо діставали деяку допомогу! допомоги не дістав ніхто.

10. Червона Армія.

В останньому місяці в терені частини Ч.А. не стаціонаували нігде.

28.ХІ. в селах Іютутори, Саранчуки, Березанського р-ну, закатировале по дві до три сотні червоно-військ, в кожному. з населенням поведилися дуже чужо. За харчі платили. до населення говорили що вони приїхали з литви. Хвалили населення, що добре до них відносилися до тут добре бути се спокійно, а на литві, час від часу стріяли до них партизани. Між них розкинено наші летючки, "ришеніє", і зараз після цього виборалися. Про Ч.А. можна сказати що вона через стрічу зі заходом, особливо з нашою бородьбою, внесла великі реакції супроти влади, НКВД і уряду. прим. один Ч. армієць котрий вертав з далекого всьоду оповідає що узбеки масово воюють більшовиків, та своїх старшин. Мовляв, бачили як живе світ а тут через вас так погано живеться до с. Котів, Березанського району до учительки східнячки приїхали більшовики між ними було двох НКВД-стів котрі попилися та почали

сваритися з НКВД-істами, а потім почали битися. Притім одному НКВД-стові вловили руку. Демобілізований з ч.з. котрий пішов ще в 1941 році останнє працював в колгоспі, і тепер вернув до дому оповідає: В колоспі одна хінка котрої чоловік був в ч.з. вкрама для дітей 2 і пів кг. пениці її зловили і повісили. Кілька днів пізніше вернув з армії її чоловік і девідавшись що сталося з його хінкою, побіг до контери колеспу. Тут в порезі вбив стійкевого, а в контері кількох партійців котрі мали в той час засідання, а сам втік вліс. Підсумовуючи такі стихійні виступи, можна сфөрмити їх політичний рух.

П о л я к и.

Їх залишилося ще кілканадцять родин в Березанах, та Золотницькому р-ні. Большевики наставлені до них десить вероже та однак вони виїжджати не мають охоти, живуть надією що тут ще буде польська держава.

У к р а ї н с ь к е г р е м а д я н с ь о.

Останнє мораль, ідейно політичний рівень, в загальному незмінився. Населення орентується на силу наших революційних кадрів, не виключаючи тут і конфлікту між сорзниками. Події які остатнє заісновали на міжнародній арені | провал конференції, промова Трумена до членів конгресу | внесли між населення політичну похваленість. Рівнює які статті большевицький пресі, як | знайомі субекти і ін. |, про злочинну роботу українських націоналістів закордонем проти радянської го сорзу, був використані нашою пропагандою на зборах переконами населення про ширину нашої бередбби, і дали можливість повірити вте що їх найбільше мучело: чи наші що небуть робить закордонем "видно що наші правду говорили, коли сама большевицька преса про це написала".

Помимо великого верожего терору населення до нашого руху ставитвая позитивно, але ще нефакт що воне небоітвая. Навпаки значи, що большевики можуть ще де якій час вдержатися на наших землях, при тому бачучи ці родини старців які живуть в тяжких підпільних умовах пекинувши свої кати, одже можливість такого стану, | коли б дізналося НКВД | застрашує силля, зменшує їхню активність, і ніби змушує до пасивності.

Населення болыче сприймає всілякі "свиньства" які роблять в терені різні типи на адресу організації, тому побажанням їх є, щоб таке змісця ліквідувати.

Постій, дня 10.XII.1945 р.

О. 400/1

ЗАСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС СПРАВИ № _____

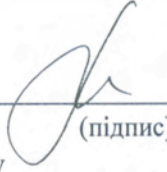
У справі (розділі опису, закінченому описі) підшито і пронумеровано 4 (копії) аркушів;

у тому числі літерні номери _____;

пропущені номери _____

+ аркушів внутрішнього опису _____

Особливості фізичного стану та формування справи	Номери аркушів
1	2

Головн. спеціаліст  (підпис)
Посада
20. 06. 20 18 року

Г. Муц
(ініціали (ініціал імені), прізвище)